

Beindult a Marosvásárhelyt Bukaresttel összekötő repülőjárat

Hiánypótló vállalkozás

Fotó: Nagy Tibor

Március 28-án este elindult a Marosvásárhelyt Bukaresttel összekötő repülőjárat, amely hetente két nap, kedden és csütörtökön két alkalommal fogja megtenni az utat. Ezzel lehetőséget biztosítanak az embereknek a gyors és kényelmes utazásra, arra, hogy ha valakinek csak egynapos munkája van a fővárosban vagy éppen Marosvásárhelyen, akkor estére már otthon is lehessen. Az Air Connect által üzemeltetett járatra egy jegy legkevesebb 33 euró (kb. 150 lej).

Nagy-Bodó Szilárd

A keddi esti járat érkezése utáni sajtótájékoztatón *Cosmin Pop*, a légitársaság társtulajdonosa elmondta, hogy a járat hiánypótló, hiszen ha egy városnak nincs összeköttetése a fővárossal, különösen egy olyan centralizált ország esetében, mint Románia, az olyan, mintha egy lakásban nem lenne fürdőszoba. Az üzletember arról is beszélt, hogy csak az út felét tették meg azért, hogy elindultak. A másik rész a lakosságon múlik, illetve azon, hogy utazásuk révén támogassák a járat fenntartását annak érdekében, hogy ez a jövőben képes legyen a bővülésre is. Nem titkolt szándékuk az, hogy idővel naponta legyenek járatok, illetve más cél- és

(Folytatás a 10. oldalon)

Marosvásárhelyen is tiltakoztak a tanügyben dolgozók

Március 29-én megyeközpontunkban folytatódott az oktatásügyben dolgozók érdekeit képviselő szakszervezeti szövetségek figyelemfelkeltő tüntetéssorozata a bérek megígért rendezéséért, ami lehetővé teszi a társadalmi egyenlőtlenségek kiküszöbölését és a rendszerben dolgozók tisztességes megélhetését. Ugyanakkor elengedhetetlen feltételét képezi egy eredményes oktatásügyi rendszernek.

4.

Alkoholfüggőség

A Bonus Pastor Alapítvány segítséget nyújt az alkohol-, drog-, szerencsésjáték- és egyéb függőségekben szenvedőknek, valamint hozzátartozóiknak, és a tapasztalat az, hogy a hosszú terápiás programjukat befejező szenvedélybetegek több mint 60 százalékának sikerül újjáépítenie életét, kapcsolatait, munkaviszonyát.

5.

Babák, manók birodalmában

Csodaszép, mosolygós, szépen felöltöztetett hajás babák, huncut, színes hajú manók és koboldok kelnek életre nap mint nap Mátyás Adél műhelyében, és igazi társként, kis barátként szegődnek a gazdjukká lett gyerekek mellé.

6.

Brüsszeli búzabotrány

Az intézkedések nyomán az EU-piacot elárasztó gabonadömping felborította a kereskedelmi egyensúlyt, ugyanis főként az Ukrajnával szomszédos európai országokba jóval olcsóbb búza jutott be, így a hazai termést nem tudták értékesíteni a gazdák, ami jelentős kárt okozott számukra.

10.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezményel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. március 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Sötétben, hidegben

Antalfi Imola

Egy kicsit lehűlt az idő, de nem túlságosan. Egy kicsit fúj a szél, de nem túlságosan. Azonban kedd reggelre települések tucatjai maradtak áram nélkül. Marosvásárhely egy része, Nagyernye, a Mezőség falvai és még számos település. Ez még érthető is lenne, hiszen a levegőben vezetett villamos huzalokra viharos időben könnyen ráeshet egy fa. Ilyenkor, áramszünet esetén a hibaelhárító csapatok kirajzanak, és állítólag nagy erővel dolgoznak a villamos hálózat helyreállításán. Az viszont már érthetetlen, hogy a hibaelhárítás – jelen esetben egy transzformátor cseréje (megjavítása) – pontosan 26 órába telik a nagyon profi szolgáltatónak. Ezalatt az áram nélkül maradt családok fűtés, meleg víz, világítás nélkül vészlik át az egyik leghidegebb márciusi éjszakát, és jó, ha háztartási gépeik nem hibásodnak meg az áramszolgáltatás újraindításakor. Szerencsések azok, akik alternatív fűtési lehetőségüknek – pl. csempekályha, gázkályha, napelemes rendszer – köszönhetően a lakás melegítését valahogyan megoldották, világítani pedig került egy-egy gyertya, napelemes égő, falun petróleumlámpa stb. Kevésbé szerencsések azok, akik kizárólag a nagyon környezetbarát villamosenergia-alapú fűtőberendezésekkel szerelték fel lakásaikat. Na, ők aztán fázhattak otthonaikban. Kisgyerekek, idős családtag esetében még kétségbejuttatóbb lehetett a helyzet.

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS
30., csütörtök
A Nap kel
 7 óra 7 perckor,
lenyugszik
 19 óra 48 perckor.
Az év 89. napja,
hátravan 276 nap.

IDŐJÁRÁS
Változékony
Hőmérséklet
 max. 12 °C
 min. 3 °C

*Isten éltesse!

Ma ZALÁN, holnap ÁRPÁD napja. ÁRPÁD: régi magyar férfinév, az árpa szó -d kicsinyítőképzős származéka. A -d képző a valamilyen bővelkedőt is jelenti, így jelentése azonos lehet 'árpás-árpácska' jelentésével.

VALUTAÁRFOLYAM
 BNR – 2023. március 29.

1 EUR	4,9481
1 USD	4,5740
100 HUF	1,2856
1 g ARANY	287,1510

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
 Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

A régiófejlesztési finanszírozási lehetőségeket ismertetik

Április 5-én 10.30-tól a marosvásárhelyi IncubCenter tanácstermében bemutatják a 7-es számú központi régió által lebonyolítandó, 2021–2027-es időszakra vonatkozó európai finanszírozási lehetőségeket, amelyekre magáncégek pályázhatnak. Az eseményt a régióközpont igazgatósága, a Maros Megyei Tanács és a Maros Megyei Kereskedelmi és Iparkamara szervezi. Az eseményen előzetes regisztráció alapján lehet részt venni a <https://tinyurl.com/yc7jrhe> elérhetőségen. A finanszírozási programról a régióközpont <http://regio-adrcentru.ro/programare-2021-2027/> elérhetőségén lehet bővebben tájékozódni.

Húsvét előtti Vásár-hely

A marosvásárhelyi Vár sétányon április 6–8. között idén első alkalommal szervezik meg a Vásár-hely elnevezésű vásárt. A szervezők a húsvéti előkészületekhez szükséges termékskálát, dekorációkat, ajándéktárgyakat és változatos élelmiszer-termékeket felsorakoztató standokat ígérnek. A vásár csütörtökön 12 órakor nyit és szombaton 20 órakor zár.

Sárga rózsa – áprilisi előadások

A Maros Művészegyüttes Jókai Mór Sárga rózsa című regénye nyomán készült előadását április 5-én és 18-án 19 órától lehet megtekinteni a Maros Művészegyüttes előadótermében.

Esztendő kereke – húsvéti gyerekfoglalkozás

A marosvásárhelyi Néprajzi és Népművészeti Múzeumba várják április elsején 10 órától az elemi iskolásokat, hogy közösen ismerjék meg a tavaszi időszak hagyományos tevékenységeit és a húsvéti ünnepkör népszokásait. A foglalkozás során beszélgetnek, játszanak, táncolnak és alkotnak. A kézművesműhelyekben tojást festenek, nemezelnek, búzát vetnek és zöld ágat díszítenek. Meghívottak: György Veress Imola, Erdei Beáta, Starmüller Csontos Katalin. A belépő 10 lej. A helyek száma korlátozott, a részvételi szándékot a virginasemese@yahoo.com címen vagy a 0720-671-640-es telefonszámon lehet bejelenteni.

Veszélyhelyzet füstölgő kapcsolótábla miatt

Március 28-án, kedden 13 óra körül a katonai tűzoltóságot Marosvásárhelyen a Barátság/Prieteniei utcába egy ház elektromos hálózati kapcsolótáblájában keletkezett tűzhöz riasztották. A helyszínre érkező SMURD rohammentő szolgálat esetkocsijával a lángok nélküli nagy füst miatt két személyt (egy 36 éves nőt és egy 3 éves kiskorút) a marosvásárhelyi sürgősségi osztályra szállítottak füstmérgezés gyanújával, illetve további orvosi kivizsgálásra.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Pirooska

Tüzesetek Maros megyében

Műanyagraktár gyúlt ki Marosludason

Március 28-29-én a Maros megyei tűzoltóság több alkalommal kellett beavatkozzon tüzeseteknél, illetve közúti baleseteknél. Marosludason raktárépület gyúlt ki, Nagysármáson emberi áldozattal járt egy lakástűz, Dicsőszentmártonban lakatlan épület gyulladt ki.

A március 28/29-i éjszaka Marosludason egy műanyagokat tároló raktárépületben ütött ki tűz. A helyszínre öt vízzel és habbal oltó tűzoltóautó sietett. A dicsőszentmártoni tűzoltók a marosludasi és radnóti önkéntes tűzoltókkal közösen számolták fel a tüzet, amely a Május 1. utcában egy raktárépület csarnokában keletkezett egy szállítószalag szintjén. A kezdeti nyílt lángok a csarnokon belül 20 négyzetméternyi területet érintettek, majd a tűz a csarnokon kívül áttért az udvaron tárolt műanyag hulladéokra is. Sérülteket nem azonosítottak.

Áldozatot követelő sármási lakástűz

Március 29-én, szerdán a reggeli órákban lakástűzhöz riasztották a nagysármási tűzoltókat. A Szonda utcai házban keletkezett tűz felszámolásához egy tűzoltóautó, egy tartálykocsi és egy SMURD-mentőautó érkezett. A tűz a lakás belsejében keletkezett, egy nő bennégett a házban. Az oltást követően megállapították, hogy mintegy 100 négyzetméteren pusztítottak a lángok, a tűz okának felderítése folyamatban van – tájékoztató a Maros megyei tűzoltóság sajtóosztálya.

Dicsőszentmártonban egy használaton kívüli épületben keletkezett tüzet oltották a tűzoltók

Fotók: ISU

Lakatlan épületben ütött ki tűz

Március 28-án reggel 8 óra körül Dicsőszentmártonban az Állomás téren egy használaton kívüli épületben keletkezett tüzet oltottak a tűzoltók.

A helyszínre érkezve egy személyt

kimenekítettek az elhagyott épületből, az illető nem szorult orvosi ellátásra.

A mintegy 20 négyzetméteres felületre kiterjedő tüzet gyorsan sikerült eloltaniuk. A tűz okának megállapítása folyamatban van. (pálosy)

Nagysármáson a Szonda utcai házban keletkezett tűz

RENDEZVÉNYEK

Iránytű a munka világába

Március 31-én, pénteken 11 órától a marosvásárhelyi Studium HUB-ban Találkozz a leendő főnököddel! címmel szerveznek eseményt a Gyulafehérvári Caritas az Iránytű a munka világába című, norvég alapokból finanszírozott projektjének mentorai. A rendezvényre középiskolás diákokat és cégvezetőket várnak. „Középiskolás vagy, esetleg befejezted már tanulmányaidat? Idénymunkát vállalnál, de még nem tudod, hol? Hosszú távú munkát keresel, de fogalmad sincs, milyen cégnél kopogtass? Mi a motivációs levél? Hogyan írd ütőre önéletrajzodat? Mit mondj, mit ne, és mit vegyél fel az állásinterjúra? Hagyd otthon aggályaidat, találkozz a leendő főnököddel, és kapj

első kézből választ kérdéseidre” – áll a szerkesztőségünk-höz érkezett tájékoztatóban.

Műgyűjtők estje

Március 30-án, ma 18 órától a Kultúrpalota Kistermébe várják a művészet szerelmeseit a műgyűjtők indítékainak és szenvedélyének titkait feltáró beszélgetésre. Mit jelent műgyűjtőnek lenni 2023-ban, és milyen irányzat van éppen divatban, megtudható a vendégektől. Az esemény román nyelven zajlik. Meghívottak: Remus Benta, Liviu Cojoc, Frunda György, Lucian Pop, dr. Salat Csaba, Soós Zoltán és Várvédő Zsolt. Moderátor: Cora Fodor művészettörténész, a Maros Megyei Múzeum Művészeti Osztályának kutatója. A Maros Megyei Múzeum Művészeti Osztálya Műgyűjtők estje címmel rendezi meg a Pittner Olivér retrospektív kiállítást. A beszélgetést a kiállítás bemutatása követi. A belépés ingyenes.

NÉPÚJSÁG
 ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antal Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antal Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Pirooska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Alkoholfüggőség

A legnagyobb gond, hogy nem kezeljük problémaként

A munkából hazafele csak néha és csak egy fél decire ugrik be a sarki kocsmába, vagy a hosszú, fárasztó munkanapok után, a tévé előtt megpihenve néha felbont egy sört. Csak egy sört, és csak alkalomadtán, soha nem issza részegre magát. Majd a néha idővel egyre gyakoribbá, aztán mindennapivá válik, és innen már csak egy apró lépés az alkoholizmus, amiből egyedül, segítség nélkül nagyon nehéz kilábalni. Sokan egészen mélyre süllyednek, családjukat, munkahelyüket elveszítik, amíg eljutnak oda, hogy segítséget kérjenek. A Bonus Pastor Alapítvány segítséget nyújt az alkohol-, drog-, szerencsejáték- és egyéb függőségekben szenvedőknek, valamint hozzátartozóiknak, és a tapasztalat az, hogy a hosszú terápiás programjukat befejező szenvedélybetegek több mint 60 százalékának sikerül újjáépítenie életét, kapcsolatait, munkaviszonyát. Az alkoholizmusról, a szenvedélybetegekkel való munkáról McAlister Magdolnával, a Bonus Pastor Alapítvány szociális munkásával beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

– Az Egészségügyi Világszervezet 2019-es jelentése szerint Románia világvizonylatban a 9. ország, ahol a legtöbb alkoholt fogyasztják – olvasható a Bonus Pastor Alapítvány honlapján. Valóban ennyire súlyos ez a jelenség?

– A legnagyobb problémát elsősorban nem a magas számok jelentik, hanem az, hogy nem tekintünk problémaként az alkoholfogyasztásra, és úgy kezeljük, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne, hogy valaki iszik. Tudjuk azt, hogy az alkohol egy legális drog, és sajnos ma is találkozunk olyan hozzáállással, hogy akkor férfi a férfi, ha iszik, vagy minél korábban kezdi valaki az ivást, annál jobban fogja bírni. Ez azonban nagyon téves, mivel a fiatalok körében látjuk, hogy akik zsenyebb korban kezdik el az alkoholizálást, azok a későbbiekben sokkal hamarabb jutnak el a függőségig, és sokkal mélyebbre süllyednek.

– Mindannyian tapasztaljuk, hogy a szűkebb-tágabb környezetünkben egyesek alkoholt fogyasztanak. Van, aki havi egy-két alkalommal, mások hetente, egyesek naponta. Mikor beszélünk alkoholizmusról, hol van az a határ, amelyen túl már függő valaki?

– Három típusú alkoholistáról beszélünk: a részeges ivóról, aki látványosan, a részegségig issza le magát, így mindenki tudja róla, hogy alkoholista. A másik típus a periodikus ivó, aki három-négy hétig iszik, utána leteresi, és hosszú ideig nem fogyaszt alkoholt, aztán

valami történik, aminek a hatására ismét a pohárhoz nyúl, és ez így megy éveken át. Emellett vannak a szintivók, ők azok, akik mindennap isznak egy kicsit, soha nem részegek, de állandóan van bennük ital, soha nem józanok. Lehet valaki egy életen át szintivó úgy, hogy annak nincsenek látható, tragikus következményei, veszteségei, ennek ellenére ő is alkoholista. Felmerülhet a kérdés, hogy ez miért rossz, hiszen nem dől romba az élete az alkohol hatására? Azért, mert senki nem tudja azt biztosan, hogy mindig megmarad-e az illető azon a szinten, ami a szintivást illeti, és tulajdonképpen nagyon ritka az az eset, ahol látszólag nem súlyosodik a helyzet, mert az alkoholizmus progresszív betegség, és a szervezet lassan, de biztosan károsodik, illetve az alkoholmennyiséget gyakran emelni kell a hatás érdekében – ma csak ennyit, holnap annyit isznak, aztán egy idő után eljutnak odáig, hogy nem tudnak leállni, hiszen gyakorlatilag az alkoholizmus esetében kontrollvesztésről van szó. Azonkívül a szintivóknál ugyanúgy jelentkezhetnek elvonási tünetek, amennyiben elmarad az alkohol.

– Az alkoholfüggőkkel való munka során mit tapasztaltok, milyen okok lapulnak a háttérben, miért nyúlunk a pohárhoz?

– Nagyon sokat nyom a latban, hogy milyen családból származik valaki, milyen mintákat hoz otthonról, illetve hogyan tud megküzdeni a problémáival. Sok esetben arra hivatkoznak, hogy csak csekély mennyiségű alkoholt fogyasztanak, az nem árt senkinek, és bármikor abba

tudják hagyni, de a kérdés mindig az, hogy miért isznak, mi van a háttérben. Maga a függőség csak a tünet, nem azzal kell dolgozunk, hanem az emberrel, mert az alkoholizmus egy szétesett emberi életnek a következménye lehet, nem tudnak megküzdeni a problémáikkal. Amikor alkoholistákkal dolgozunk, már az első találkozásokról megkérdezzük, hogy miért, milyen körülmények között nyúlunk a pohárhoz, és kilencven százalékuk azt a választ adja, hogy azért, hogy felejtessenek, vagy mert nagy a feszültség bennük, és azt valamivel oldani kell. A gond az, hogy nem kezeljük problémaként az alkoholfogyasztást, vannak nők, akik legyintve mondják, hogy a férjük iszik egy kicsit, jobb kedve lesz tőle. Ez rendben van addig, ameddig nem azért iszik, hogy már ne legyen rossz kedve, vagy mert másképp nem kapja a helyét. A függőségek kapcsán szer- és folyamatfüggőségről beszélünk: a szer az alkohol, a drog, amit beviszünk a szervezetbe, a folyamatfüggőség pedig egy viselkedési mintához kötődik, ide tartozik a szerencsejáték- vagy éppen a digitális függőség. Mindkettő egyfajta menekülés, és ugyanazt a hatást váltja ki az emberből, pillanatnyilag, rövid időre megkönnyebbül, viszont hosszú távon ennek ára van. A szervezet, az agy termeli a dopamint, amire szükségünk van ahhoz, hogy kiteljesedett életet éljünk, de az alkohol, a tudatmódosító szerek megsokszorozzák ezt a dopaminszintet, az agy ezt megjegyzi, és erre az állapotra vágyik, így pedig már a személyes találkozás, egy finom étel, a baráti kapcsolatok – amelyek normál körülmények között örömet okoznak számunkra – már nem lesznek elegendőek ahhoz, hogy elérjük azt a dopaminszintet, amit a káros függőségek (legyen ez szer- vagy folyamatfüggőség) nyújtanak.

– A Bonus Pastornál segítséget kérők többsége alkoholproblémákkal küzd, ez a leggyakoribb szenvedélybetegség, amellyel a mindennapokban találkozotok?

– Eddig így volt, mostanában azonban a mindennapi munkám során azt tapasztalom, hogy egyre több a kábítószerfüggő, illetve gyakori a szerencsejáték-függőség is. Ugyanakkor az alkoholizmus sok esetben más függőséggel társul, elsősorban a szerencsejáték-függőséggel. A szerencsejáték-függő

McAlister Magdolna

Fotó: Nagy Tibor (archív)

el veszít egy nagy összeget, és alkohollal vigasztalja meg magát, ha pedig nyer, akkor azzal ünnepli meg. Mindig van ok az ivászatra. A kábítószer-használóknál ritkán jelenik meg az alkoholfogyasztás. Az alkoholizmus nem válogat, a hajléktalantól az egyetemi tanárig, mérnökig bárkit érinthet. A mai társadalomban egyre gyakoribb a munkafüggőség, 14-16 órát dolgozunk, kifáradunk, és kell lazítsunk. Sokan felelős pozíciót töltenek be a munkahelyükön, leterheltek, nem bírják a feszültséget, alkohollal próbálnak enyhíteni rajta, és egy idő után függővé válnak. Ilyenkor a munkafüggőség a gyökere az alkoholfüggőségnek. Ugyanakkor a hozzánk fordulóok között vannak függőséggel küzdő nők is. A nőknél inkább a zugivás a jellemző, sokan az alkoholista férj mellett így próbálják enyhíteni a feszültséget. Mások egyedül maradnak, és így vigasztalódnak.

– Általában kik azok, akik első körben hozzátok fordulnak segítségért, maga az alkoholfüggő vagy inkább a családtagok?

– Nem lehetetlen, de nagyon kevés az esélye annak, hogy egyedül meg tudjon valaki küzdeni az alkoholizmussal. Maguk az alkoholisták általában akkor keresnek meg, amikor már nagyon mélyen vannak, amikor az egészségük tönkremegy, befekszenek a pszichiátriára, megkapják a gyógyszeres kezelést, aztán kiderül, hogy mégsem tudnak leállni. Sok esetben az jön hozzánk, aki már mindent elveszített, a család eltávolodott tőle, a kapcsolatai romba dőltek, a munkahelyén eltanácsolták, a hajtásját elvették, a méltósága, hírneve sérült. Ez viszont már túl késő olyan értelemben, hogy hosszabb időbe telik, hogy valaki ebben a fázisban újjáépítse az életét. Olyan is van, aki eljött érdeklődni, például arra hivatkozva, hogy a felesége azt állítja, hogy alkoholista, de végül nem jött el a terápiára, majd két év után tért vissza segítségért, teljesen tönkremenne, botalt jött fel az emeletre, alig tudott beszélni.

Ugyanakkor amikor egy családban jelen van egy alkoholista, akkor ez már nem csak róla szól, hanem körülötte mindenkiről. Nagyon gyakori, hogy a család keres meg először, és ennek azért örülünk, mert van egy hozzátartozókat célzó támogató csoportunk, ami nagyon fontos, hiszen sokszor itt kezdődnek el a nagy változások. Marosvásárhelyen minden szerdán du. 4.15 kor találkozunk a Bonus Pastor-irodában. Ez egy félig nyitott csoport, bárkit fogadunk, hiszen ez az a hely,

ahol sorstársként találkozhatunk, egymástól tanulhatunk, és ha bennünk elkezdődik a változás, sokszor ez vonja maga után a többi változást is. Történt már meg, hogy a férj akkor kezdett segítséget kérni, amikor a feleség változtatott a magatartásán, és ez a hozzátartozói támogatócsoporton belül kezdődött. Fontos, hogy a család, a társ is támaszra leljen, hiszen nem könnyűek a mindennapok egy alkoholfüggő mellett, nehéz döntéseket kell meghozni, nehéz meghúzni a határokat, hiszen ismerjük a függő személyiségjegyeit: nem megbízható, hazudik, tologatja a határokat, és sok esetben a társ éveken át hisz neki, reménykedik a változásban, és ez egy körforgás, egy mókuserék, de egyszer csak betelik a pohár. Sok esetben, amikor a férj eljut odáig, hogy valóban változtatni szeretne, a feleség már ki szeretne lépni a kapcsolatból.

– Hogyan történik a segítségnyújtás?

– A függőnek nem elég azt mondani, hogy holnaptól nincs ital, hiszen, ha ezt be is tartja, fennáll a veszélye annak, hogy egy másik függőségbe menekül. A célunk nem csak az, hogy az illető többé ne fogyasszon alkoholt, hanem az, hogy felépüljön az egészséges önértékelése, személyisége. És ennek az alapja az absztinencia. Tudni kell, hogy az alkoholizmus gyakorlatilag egy gyógyíthatatlan betegség, olyan értelemben, hogy amint egy kortyot is megkóstol az egyén úgy, hogy azelőtt esetleg öt évig már nem ivott, azonnal újra elindul a folyamat, és visszaeshet.

Amikor megkeres valaki, hogy segítségre van szüksége – legyen az a család vagy maga a szenvedélybeteg –, első lépésben felvesszük az adatokat, és elbeszélgetünk vele. Négyféle programunk van a függőségekben szenvedők számára: az első az egyéni beszélgetés, van, aki csak ezt tudja bevállalni, vagy mert a munkahelye nem enged intenzívebb jelenlétet, vagy más okok miatt. Emellett a magyar-öldi terápiás otthonban lehetőség adódik bekapcsolódni egy négynapos önismereti tevékenységbe, ennek a programnak a célja az absztinencia megkezdése, információszerezés a függőséggel kapcsolatban, a diagnózis felállítása (függőség, társfüggőség), a terápiás terv elkészítése, önismeret. Ezeket a célokat csoportfoglalkozások, műhelymunkák, személyes tanácsadás, igei csendességek, valamint felépült szenvedélybetegek élettörténeteinek meghallgatása által érjük el.

(Folytatás a 7. oldalon)

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor

Babák, manók és koboldok birodalmában

Amikor a baba több mint játék, egyben társ és barát

Csodaszép, mosolygós, szépen felöltöztetett hajás babák, huncut, színes hajú manók és koboldok kelnek életre nap mint nap Mátyás Adél műhelyében, és igazi társaként, kis barátaként szegődnek a gazdijukká lett gyerekek mellé. De nem kell gyereknek lenni ahhoz, hogy amint meglátjuk, egyből beleszeressünk a Zazi-Zacsika remekművekbe, hiszen minden egyes babának személyisége, története van, ahogy rájuk néz az ember, szinte várja, hogy megszólaljanak, annyira élethűek.

Menyhárt Borbála

A Székelyudvarhely mellett élő és alkotó Mátyás Adél gyerekkora óta babázik. Akkoriban, mint minden kislány, szívesen játszott velük, ma pedig gyerekek százait örvendeztetni meg az általa készített csodaszép textilbabákkal.

– Már gyerekkoromban nagyon szerettem babázni. Tömbházban nőttem fel, és a többi gyerekekkel a tömbház mögött, pokrocból sátrakat építettünk és babáztunk. Nem volt tudatos döntés, hogy én már bizony babákat fogok készíteni, de mivel felnőtként sem lankadt az érdeklődésem a babák iránt, gondoltam egyet, és megpróbáltam textiltől én magam készíteni. Így visszatekintve az első babákat nem lehet tökéletes daraboknak nevezni, de számomra a legszebbek voltak, és büszke voltam rájuk – elevenítette fel a kezdeteket Adél, aki azt is elárulta, hogy valójában sosem tanult varrni, édesanyja készruhágyárban dolgozott, otthon is varrogatott, és kislányként mindig csodálva nézte a gépet és azt, ahogyan anyukája varr. Gyerekként számtalanszor „belógott” hozzá a gyárba, a varrógéphez ült, és képes volt órá-

Fotó: Nagyálmós Ildikó

kon át eljátszani úgy, hogy egyenes vonalakat varrt egy anyagra. Mint mondta, néhány éve iratkozott be egy tanfolyamra, ahol a szabás csínját-bínját igyekezett elsajátítani.

Hóki-manók, Langalettkik

Aki végignézi a Zazi-Zacsika Facebook-oldalon Adél remekműveit, annak az az érzése támad, mintha a babák, a manók készülnének megszólalni, annyira élethű az arckifejezésük. Az alkotó elárulja, az ő műhelyében nem sorozatgyártás zajlik, minden baba más, nincs két egyforma, de nem tudatosan döntötte el, hogy egyik nem lehet olyan, mint a másik. Adél műhelyében többféle baba készül, kisebbek, nagyobbak, és a többségük vidám, van, amelyik mosolygós, a másik elhúzza az orrát, de mindenkiben ott a cserfesség, ahogy rájuk néz az ember, mosolyt csal az arcára.

Mindeniknek van személyisége és egy története, talán ezzel lopják be magukat oly könnyedén a megrendelők szívébe.

A csodaszép hajás babák mellett Adél műhelyében huncut manó lányok és manófiúk is születnek, gyűjtőnéven ők a Hóki-manók. Az első manók úgy láttak napvilágot, hogy Adél megkereste egy kedves barátja, aki egy Manó-fagyizó nevű vendéglátóegységet működtet, és mondta, hogy szeretne a fagylatozni betérő gyerekek arcára mosolyt csalni egy jópofa figurával.

– Akkor születtek az első színes hajú manók, akiknek hegyes a fülük, csíkos ruhát viselnek, feláll a borzos, színes hajuk. Ők egy színes, vidám, huncut, magabiztos társaság. Az első két manó a fagyizóban van, de annyira jól sikerültek, hogy utána jött ez a ma-

nőőrület, nagyon népszerűek lettek – jegyzi meg nevetve a készítőjük. Adél alkotásai fantázianeveket viselnek: készülnek a műhelyében Szuszibabák, Langalettkik, de általában mindenik baba kap saját nevet is, a Pindi Lili, Kincsi, Lilincs csak néhány a szépséges hajás babák közül.

– Elsősorban a babáknak adok nevet, a manók gyűjtőneve ugyanis Hóki-manók, ők általában nem kapnak külön saját nevet. Van nekik megrendelő, akik rám bízják, hogy egy találó nevet adjak a nekik készült babának, de sok esetben, amikor hazakerül a baba a családba, a gyerekekhez, átkeresztelik – tette hozzá.

Egy pajtást szeretnének a gyerekek

Adél azt állítja, ő elsősorban a felnőtteknek varr babát, hiszen ők azok, akik először meglátják, „beleszeretnek”, és megrendelik a gyerekeiknek.

– Kilenc éve készítek babákat, és volt egy időszak, jó pár év, amikor az volt a jellemző, hogy aki rendelt, az megmondta pontosan, legyen sötétbarna a szeme, adott színű a haja, ruhája, mosolygós az arca. Az utóbbi időben azonban az a gyakoribb, hogy valaki megkeres, és azt mondja, rám bízta, hogy milyen lesz a baba, aki nekik „születik”. Ilyenkor arra szoktam kérni a szülőket, meséljenek egy kicsit a gyerekről, akinek készül, akihez kerül majd a baba. Egyre inkább azt látom, hogy míg régebben sokan meg akarták varratni a saját gyerekekük hasonmását babában, mostanában inkább egy barátot szeretnének nekik rendelni, és nem baj, ha az a barát egészen más, mint a gyerek. Inkább azon van a hangsúly, hogy a baba rájuk gondolva, nekik

készüljön – osztotta meg észrevételeit Adél, aki szerint nagyon aprólékos munkáról van szó, így általában több napba telik egy baba elkészítése.

Szülinapi ajándék: „babásított” ünnepelt

Nemrég érkezett egy igen érdekes kihívásnak számító felkérés, egy anyuka kereste meg, hogy húsz évet töltő lányát egy öt megformáló babával szeretné meglepni. Bár kihívás volt, hiszen a lánynak tetoválásai, piercingjei vannak, a kedvence pedig a fekete szín, Adél imádta a munka minden egyes pillanatát, kutatómunkát végzett, hogy találjon piercingeket, amelyek beférnek a baba apró fülébe, el kellett készíteni a tetoválásokat, de a végeredmény csodásra sikeredett, az anyuka is örült, meg a lány is, aki megkapta a saját babamását.

A kilenc év alatt pozitív visszajelzésekből tehát nem volt hiány, Adél elmesélte, hogy egyszer egy édesanya felhívta, miután megkapták a rendelt babát, és köszönetet mondott neki, amiért megvarrta a szerethető Barbie babát. Mint mondta, sok anyukában már az a szó, hogy Barbie, rossz érzéseket kelt, azonban Adél Langaletti babái a keskeny derekukkal, csinos testalkatukkal, hosszú lábaikkal hasonlítanak ugyan a Barbie-ra, de mégsem az a műanyag baba, mint a boltokban található, hagyományos, hiszen ugyanúgy meg van varrva, a feje ugyanúgy kötözéses módszerrel készül, mint az összes textilbabájának.

Előfordult már az is, hogy sérült gyerekek kellett babát varrjon, de olyan is, amikor egy elhunyt kisgyerekről kellett megformáljon egy babát, mivel a családnak fontos volt, hogy a többi gyereket emlékeztesse a baba arra, hogy volt egy testvérük, aki már nincs közöttük. Adél valójában kívánságokat „babásít meg”, gyakori, hogy egy rendelésből baráti szálak fűződnek, ahogy beszélget a megrendelővel, történetek kerülnek napvilágra, érzéseket osztanak meg vele, és ez egy különleges, bizalmi kapcsolatot feltételez – tette hozzá. A kilenc év alatt több száz baba került ki a kezei közül, van Zazi-Zacsika baba Amerikában, Németországban, Madagaszkáron, sokan rendelnek Magyarországról is.

Érdeklődésemre, hogy honnan jött a különleges Zazi-Zacsika név ötlete, elárulja, édesapja nevezte őt Zacinak, és ehhez a mai napig ragaszkodik, így ezt a nevet viseli a brand is. A Zazival meg mintegy két éve azért toldotta meg, mert egyre több nem magyar ajkú megrendelő is megkereste, akiknek nehezükre esett ki mondani a Zacsit.

Adél a babáit online értékesíti, vásárokra nem jár, a weboldalon megtalálható az elérhetősége, úgy keresik meg a megrendelőket; elbeszélgetnek, majd amikor elkészül a baba, postán juttatja el hozzájuk a legújabb, apróka „családtagot”.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Sárgarépatorta

45 dkg murkot lereszelek (a nagyobbik reszelőn), de nem facsaram ki. Hat tojást, 18 dkg darált mandulát, hat evőkanál mézet, 16 dkg vaníliás porcukrot, két evőkanál narancslevet, egy narancs reszelt héját, négy evőkanál extraszűz olívaolajat, két dl napraforgóolajat, egy púpozott evőkanál darált fahéjat, egy mokkáskanál darált gyömbért, öt dkg vagdalt diót, csipetnyi sót, egy sütőport, 16 dkg lisztet, egy evőkanál vaníliás pudingport alaposan kikeverek. Egy nagyobb méretű tortaformát kivajazok, beleöntöm a masszát, és 180 fokon 15 perc, majd 160 fokon 30 perc alatt készre sütöm. Az alábbi krémmel bevonhatjuk, akár ketté is vághatjuk és megtölthetjük. A krém összetevői: 25 dkg mascarpone, 25 dkg vaj, 16 dkg vaníliás porcukor, 12 dkg dió vagy mandula, esetleg citrom- vagy narancshéj.

Párolt spenót sajtkrémmel, csirkemellel

A csont nélküli csirkemelleket egészben hagyom. Hosszában, majd keresztben is bevágom. Sózom, borsozom, a résekbe fokhagymacikket teszek. Két evőkanál olajból, egy mokkáskanál mustárból, egy mokkáskanál ketchupból, egy evőkanál tejfölből, egy evőkanál szójaszószból készült keverékkel alaposan bekkenem a húsokat. Pici vizet öntök a húsok alá, lefóliázva 30 percig sütöm, majd a fóliát eltávolítom, és kb. 10-15 percig sütöm, amíg piros és omlós nem lesz a hús.

A húsok mellé paradicsomot, hagymát, paprikát, zöldpetrezselymet helyezek, ezekkel együtt sütöm.

Sajtos spenót: 80 dkg spenótot alaposan megmosok. Egy nagyobb serpenyőbe kevés olajat öntök, beleteszem a spenótot, nagyon kevés vizet öntök rá, lefedem. Pár perc után a spenót összeesik. Ekkor egy kis szelet vaját, hat cikk zúzott fokhagymát, pici darált borsot szórok rá, átforgatom, lefedem és puhára párolom. Nem pürésítem, nem vágom apróra. Egy kis rúd füstölt sajt-krémet, 15 dkg zöldfűszeres sajtkrémet, egy dl tejszínt, nyolc dkg gorgonzolát, 15 dkg reszelt parmezánt a spenóttal együtt krémesre főzök. A húst a sajtos spenótmártással és házi nokedlivel tálaltam.

Jó étvágyat kívánok!

Töltött vinetta

Három közepes méretű vinettát hosszában kettévágok. Bevagdosom, pici olívaolajjal meglocsolom, és tepsiben 10 perc alatt megsütöm. A belsejét kikanalizom. 50 dkg darált pulykahúst, egy fej apróra vágott hagymát, egy nagy szelet piros kápiapaprikát, fél paradicsomot, egy kisebb murkot apró kockára vágva és öt nagyobb gerezd zúzott fokhagymát kevés olajon fél dl száraz vörösborral, darált borssal, sóval, pirospaprikával, mokkáskanálnyi darált köménnyel megpárolok. A fedőt levéve addig keverem, amíg el nem fő a leve. Kevés kakukkfűvet is adok hozzá, majd a legvégén a kikanalizott vinetta belsejét pici vegetával fűszerezem. Ha igényli, adok még hozzá darált borsot, csilikrémet. Megtöltöm a vinettákat, a tetejükre paradicsomkarikákat teszek. 180 fokon 25 perc alatt készre sütöm. Két dl növényi tejszínt három tojással felverek, a vinettákra kenem, majd reszelt gouda sajttal megszórom. 160 fokon nyolc perc alatt összesütöm. Darált bárányhússal is nagyon finom.

15 ezer riasztás családon belüli erőszak miatt Kétezer távollattási parancsot adtak ki az év első két hónapjában

Az év első két hónapjában a rendőrök 1977 távollattási parancsot adtak ki, ezekből a bíróságok 824-et alakítottak át távollattási végzéssé.

A Román Rendőrség (IGPR) közleménye szerint az említett időszakban a rendőrök 15.093 esetben riasztották családon belüli erőszak miatt, ebből 7248 eset városon, 7845 vidéken történt.

Éves viszonylatban 3,9 százalékkal emelkedett a családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények száma 2023 első két hónapjában, a 2022 januárjában és februárjában jegyzett 8390-ről 8719-re. Az előző év hasonló időszakához mérten 5064-ről 5309-re nőtt az ütlegetés és egyéb erőszakos tettek, illetve 982-ről 992-re a fenyegetések száma. Ezzel szemben csökkent az emberölési kísérletek (14-ről 8-ra), az emberölések (14-ről 6-ra) és a jogellenes fogva tartások (44-ről 25-re) száma – olvasható a közleményben.

A családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények 62 százalékát az ütlegetések és egyéb erőszakos tettek (5309 eset), 12 százalékát a fenyegetések (992 eset), 10 százalékát a családtagok (858 eset), hét százalékát a távollattási végzések

áthágása (641 eset), négy százalékát a gyermekek elhelyezésére vonatkozó bírósági végzések be nem tartása (341 eset) tett ki.

A büntettek közül 4618-at városon, 4099-et vidéken követtek el, ugyanakkor 7108-at otthon, 1611-et nyilvános helyen – derül ki a tájékoztatásból.

Január–februárban nőtt mind az elkövetők (8844), mind az áldozatok (9094) száma. A családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények áldozatai közül 1652-en férfiak, 6041-en nők, 1401-en kiskorúak. Az említett időszakban 1799 távollattási végzést adtak ki a bíróságok, ezek közül 824-et rendőrségi ideiglenes távollattási parancs alapján. 1603 távollattási végzést az áldozatok igénylésére, 137-et ügyész igénylésére, 59-et más illetékes intézmény kérésére adtak ki – közölte a rendőrség.

A távollattás szabályainak megszegése miatt 641 eljárást indítottak, 27 százalékkal többet, mint 2022 első két hónapjában; ezek közül 393-at városon, 248-at vidéken.

Az említett időszakban a bíróság 73 agresszort kötelezett elektronikus nyomkövető viselésére – derül ki a rendőrség tájékoztatásából. (Agerpres)

A legnagyobb gond, hogyan kezeljük problémaként

(Folytatás az 5. oldalról)

A csoportfoglalkozások segítenek a függőséggel való szembenézésben, az önismeretben. A műhelymunkák keretében a résztvevők információkat szereznek a függőséggel, társfüggőséggel kapcsolatban, illetve segítséget kapnak a diagnózisalkotásban, valamint egy terápiás terv elkészítésében.

A felvétel egy előzetes interjú alapján történik, amelyre személyes jelentkezés szükséges. Ezt a programot évente négyszer szervezzük meg. Itt már találkozhatnak a bentlakó szenvedélybetegekkel. A 12 napos intenzív terápiát is évente négyszer szervezzük meg, a következő május 8-án kezdődik és május 19-én zárul. Ide és a 4 napos programra is általában a függő mellett a társat is várjuk, jobb, ha együtt jönnek, és mindkettőjükkel dolgozunk, ugyanis sok esetben a társ a legnagyobb jó szándék ellenére sem segíti, hanem fenntartja a helyzetet, például azzal, hogy falaz a függőnek, hogy mentse a menthetőt. A 12 napos terápiára általában azok jönnek, akik nincsenek annyira mélyen; velük kb. 10-15%-os eredményeink vannak. Sokan helyreálltak, de az idő meghatározó faktor, hiszen 12 nap alatt nem lehet olyan mélyre menni, mint a hosszú terápián. Ez (is) magyarázza a kisebb felépülési eredményt. A hosszú, 6-9 hónapos terápia esetében életmód-változtatásról beszélünk. Négy eszközzel dolgozunk a terápiás közösségen belül: egyéni terápia, szemináriumok, munkaterápia, illetve csoportterápia is van, ahol biztonságos környezetben az ugyanabban a hájában evező sorstársak visszajeleznek egymásnak. A terápia során megtanulják, hogy vannak határaik, képességeik, kompetenciáik, amiket fejleszteni kell: szavahihetőnek kell lenni, megszerezett életet kell élni.

Azonban fontos hangsúlyozni, hogy a terápia nem ér véget sem a 12 nappal, sem a 6-9 hónappal,

annak kell legyen folytatása, hiszen egy új életstílust visznek magukkal. A terápián átesettek számára vannak támogató csoportjaink, utógondozó táboraink, különböző találkozók, konferenciák, amelyekre mindig meghívjuk őket és a családokat is. Van gyerektáborunk, ahová a függőségben szenvedők gyerekeit visszük el, évek óta zajlik ez a program, és ma már vannak olyan fiatalok, akik valaha gyerekként vettek részt ebben a táborban, ma pedig segítőként veszik ki a részüket belőle. Ugyanakkor öregfiú-találkozót is szervezünk évente kétszer, legközelebb március 31-én kerül erre sor, ide visszajönnek azok, akik sikeresen végigvitték a terápiát, vagy akár rendszeresen támogató csoportba jártak, és ott épültek fel (erre is van példa, hogy a heti rendszerességgel részt vevők között épültek fel, és most felépült emberként vannak jelen a mindennapokban). Megjegyzem: minden csütörtökön du. 6 órától vannak ezek a támogató csoportok a szenvedélybetegek számára Marosvásárhelyen a Bonus Pastor-irodában. Évente kétszer találkoznak az ózdi terápiás otthonban, és példájukkal ösztönzik azokat, akik most vesznek részt a terápián.

– Mennyire gyakori a visszaesés a terápián részt vevők körében?

– Egy alkoholistának sohasem lehet szociális ivó, tehát nem ihat meg alkalomadtán például egy kis pohár bort, mivel egy fél korty is elég ahhoz, hogy visszaessen. Igen, vannak visszaesők, de a jobbik eset az, amikor újra eljönnek hozzánk, és ismét segítséget kérnek. Egy felmérés szerint hatvan százalékos siker jellemző a Bonus Pastor hosszú terápiás programjára, legyen ez 6 hónap vagy 9 hónap. Van, aki háromszor-négyszer elvégzi a terápiát, de a sokadik alkalommal érti meg a lényegét, addig ugyanis a család vagy a munkaadó unszolására jött.

Hiánypótló vállalkozás

(Folytatás az 1. oldalról)

kiindulóállomásokat is elérhetővé teygenek, kielégítve ezáltal a lakosság igényeit. Viszont ehhez a feladathoz fel kell nőni, biztos lábakon kell állni, és nem utolsósorban az emberek visszajelzéseire is szükség van, hogy mire lenne igényük, fogalmazott az üzletember. Jelenleg Marosvásárhely és Bukarest között 36 férőhelyes kis repülőgépek közlekednek, de folyamatban van újabb és nagyobb repülők vásárlása is.

Peti András, a marosvásárhelyi repülőtér igazgatója a Népiújságnak elmondta, hogy a bukaresti járáttal fejlődési pályára lehet állítani mind a régiót, mind a várost. Véleménye szerint a fővárossal való közvetlen kapcsolat megkönnyíti az utazást, a kapcsolattartást, az intézkedéseket és az üzleti szféra helyzetét is.

Az igazgató hozzáfűzte: hisz abban, hogy a turizmusban is van potenciál, nagy a valószínűsége annak, hogy a bukarestiek egy-egy hosszú hétvégére ellátogatnak Marosvásárhelyre és környékére. A másik oldalról pedig Bukarest egy nagy légi kikötő, amely más járatokkal való összekapcsolásra is lehetőséget biztosít, így könnyebben elérhetővé válnak

azok a célállomások, amelyekre nincs közvetlenül járat Marosvásárhelyről.

A múltban működött még olyan járat, amely összekötötte Marosvásárhelyt a fővárossal, azonban csődöt mondott. Peti András lapunk kérdésére elmondta, hogy a mostani helyzet eltérő, hiszen az Air Connect egy magánvállalkozás, amely nyitott és odafigyel az utasok igényeire. Erre bizonyítékként szolgál az is, hogy az előre meghirdetett programhoz képest változtattak a menetrenden, és lehetővé tették, hogy a hét két napján meg lehessen tenni az oda-vissza utat a városok között. Ez hatalmas lehetőséget biztosít a vállalkozóknak, hiszen költséghatékonyan tudnak utazni, ugyanis nincsenek más költségek, nem kell például szállást foglalni. Másrészt reggel civilizált időben, 7.30-as indulással, kikapcsolódni lehet utazni.

Korábban volt olyan időszak, amikor 5.40-kor szállt fel a gép, ami például egy szászrégeni lakos számára azt jelentette, hogy hajnali 3-kor fel kellett kelnie, emlékezett vissza a reptér igazgatója. Egy másik újdonság az új járáttal kapcsolatban, hogy nem a politikusok programjához igazították a menetrendet. Ha véletlenül a politikusoknak kedvező na-

Fotó: Nagy Tibor

pokon indított volna járatot a vállalat, akkor mindenki azzal gyanúsította volna meg, hogy őket akarja kiszolgálni. Az, hogy nem így történt, egy újabb bizonyíték arra, hogy elsősorban az átlagemberekre koncentrálnak, akiknek ügyes-bajos dolgaik vannak, nem pedig

egy szűk rétegre – fogalmazott Peti András. Ebből kifolyólag abban reménykednek, hogy lesz kereslet az utakra, és fenntarthatóvá válik a járat, hiszen mindegyik új repülőjárat egy új lehetőséget jelent a reptér számára – nyomatékosította az igazgató.

Brüsszeli búzabotrány

Románia nem támasztotta alá kellőképpen a kérését

Továbbgyűrűzik az ukrain gabonaexport miatti botrány az érintett uniós országokban. Amint korábbi (2023. február 12.) cikkünkben ismertettük, az orosz-ukrán háború előtt Ukrajna a világ egyik legnagyobb gabonatermesztő és -exportáló országa volt. A háború kitörése után az oroszok elzárták a tengeri szállítási lehetőséget, így nagy mennyiségű gabona rekedt az országban. Az EU szolidaritási vonalat nyitott, hogy a szárazföldön juttassák ki Ukrajnából a gabonát. Az intézkedések nyomán azonban az EU-piacot elárasztó gabonadömping felborította a kereskedelmi egyensúlyt, ugyanis főként az Ukrajnával szomszédos európai országokba jóval olcsóbb búza jutott be, így a hazai termést nem tudták értékesíteni a gazdák, ami jelentős kárt okozott számukra.

Vajda György

Petre Daea: megtettünk minden tőlünk tehető

A mezőgazdasági minisztériumok, köztük a román is, az Európai Bizottságtól kértek kompenzációt. Hosszas folyamat után sikerült „kiharcolni” a támogatást az uniótól, azonban az okozott kárhoz viszonyítva méltánytalanul keveset kapott Románia. Kiderült, hogy emiatt nemcsak az uniós bürokraták a hibásak. Először az EU mezőgazdasági minisztertanácsa 2022. szeptember 26-ai ülésén Petre Daea román agrárminiszter jelezte, hogy az ukrán gabonadömping kárt okoz az országnak, ugyanis a hazai mezőgazdászok nem tudták értékesíteni termésüket, és így készpénzkészlet nélkül maradtak, ami veszélyezteteti a tavaszi mezőgazdasági kampányt. A szaktárcavezető az ezt követő minden egyes havi minisztertanácsi ülésen sürgette az Európai Bizottságot, hogy kompenzálja a romániai gazdákat. A 2023. januári ülésen nemcsak a román, hanem a lengyel, magyar, bolgár, cseh és szlovák agrárminiszterek is előterjesztették igényüket, ugyanis a romániaihoz hasonló helyzetbe kerültek.

Hosszas előzetes tárgyalások

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

után, március 20-án Brüsszelben az Európai Bizottság székházában találkoztak az uniós 27 tagállamának mezőgazdasági miniszterei a halászi és mezőgazdasági bizottságban, ahol előterjesztették támogatási igényeiket. Ezen az ülésen Janusz Wojciechowski mezőgazdasági biztos kijelentette, hogy a bizottság úgy döntött, az uniós mintegy 450 millió eurós válságtartalékából mindössze 56 millió eurót szánhat a gazdák kompenzálására, ebből Románia mindössze 10 millió eurót kapott. Ez a hazai mezőgazdasági szakmai, civil szervezetek által felbecsült érték alig 5%-a, ugyanis a gazdák úgy tartják, hogy a kár összértéke 200 millió euró. A márciusi ülésen Petre Daea miniszter azt kérte Janusz Wojciechowski mezőgazdasági biztostól, hogy egészítsék ki ezt a támogatást, hiszen más érintett országokhoz képest Románia méltánytalanul keveset kapott, ugyanis Lengyelországnak 29,5, Bulgáriának 16,75 millió eurót ítéltek oda. A bolgárok sem elégedtek meg az összeggel, és Petre Daeához hasonlóan Georgi Sabev, a bolgár agrárminiszter is kiegészítést igényelt.

Petre Daea – brüsszeli látogatását követően – másnap Bukarestben a minisztériumban sajtótájékoztatót tartott, ahol ismertette azokat a lépéseket, amelyeket a szaktárca tett ez ügyben a romániai gazdák érdekében. Először az előállt helyzetről

2022. szeptember 26-án értesítették az EB mezőgazdasági biztost, 28-án már levélben is megfogalmazták a kártérítési igényt, majd február 8-án és 27-én a brüsszeli külképviselet közvetítésével ismét szóvá tették a kompenzációt. Március 14-én közölte a bizottság a Lengyelországnak, Bulgáriának és Romániának megítélt összegeket. A miniszter még aznap felvette a kapcsolatot Románia európai parlamenti képviselőjével, illetve levélben értesítette az EB romániai képviseletét, a mezőgazdasági biztost, és jelezte, hogy az ország méltánytalan elbírálásban részesült. Végül március 20-án találkozott személyesen Janusz Wojciechowski mezőgazdasági biztossal, és kérte, hogy vizsgálják felül a megítélt összeget. A kompenzáció nemcsak a búza-, hanem a kukorica- és a napraforgó-termést ért kár megtérítésére is vonatkozik.

A miniszter kijelentette, hogy elméletileg nincs semmi leszögezve. Az Európai Bizottság felülvizsgálhatja a döntését, de ez még nem jelenti azt, hogy kiegészítik a támogatást. A végleges döntés március 30-án születik. A megítélt összegtől eltekintve minden ország kiegészítheti saját költségvetéséből a támogatást. Ha 10 millió eurót kapunk, ehhez még a saját költségvetésből szánhatunk 10 millió eurót.

Március 28-án Romániába látogatott Mateusz Morawiecki, Len-

gyelország miniszterelnöke, aki többek között találkozott Nicolae Ciucă miniszterelnökkel és Klaus Iohannis államfővel is. A delegáció tagja volt Ryszard Bartosik, a lengyel mezőgazdasági minisztérium államtitkára is, aki a román mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztériumban találkozott szak kollégáival. Az EU közös agrárpolitikája és a két ország közötti mezőgazdasági, élelmiszeripari kereskedelmi kapcsolatok mellett szó esett a kompenzációról is. A lengyel politikus is kifejtette: mindkét ország többet érdemelt volna az uniótól, így Lengyelország is támogatja Romániát abban, hogy több kompenzációt kapjon.

Álljon a sarkára a romániai szaktárca!

Amint Petre Daea miniszter is említette, Románia jogosnak tartott igényének támogatásáért az Európai Parlamenthez is fordult. Az ügygel foglalkoztak Winkler Gyula és Vincze Loránt, az RMDSZ EP-képviselői is. Az utóbbit arról kérdeztük, hogy milyen esélye van Romániának arra, hogy az EB felülbírálja korábbi döntését.

A képviselő elmondta: ha figyelembe vesszük a romániai gazdaszervezetek által készített becslést, akkor valóban kevés az összeg, hiszen mintegy 200 millió euróval lenne szó. Ha egy komoly felmérés is készült volna, és ennek a „fele

igaz”, akkor is mintegy 100 millió euró kár érte az országot. Ennek az EB által nyújtott 10 millió euró alig a 10%-a, ami valóban nagyon kevés.

– Tudomásom szerint az történt, hogy a romániai szakminisztérium nem végezte el a dolgát, nem volt megfelelően előkészítve az igénylési dosszié, vagyis hivatalosan nem volt egy olyan felmérés, amely bizonyítottan igazolta volna az igényelt pénzüsszeget. Ezen túlmenően a romániai lobbisem volt meggyőző, hiszen a minisztertanácsbeli találkozók alkalmat teremtenek arra, hogy a miniszterek személyesen is kiálljanak, lobbizzanak országuk képviseletében. Több európai parlamenti képviselővel közösen egy levelet fogalmaztunk meg és küldtünk el Ursula von der Leyennek, az Európai Bizottság elnökének, amiben jeleztük az ügyet. Ha nem fordulunk az EB elnökéhez, akkor nem kerül terítékre egyhamar a kompenzáció kérdése. És természetesen továbbra is kitartunk amellett, hogy a gazdákat megilleti a kompenzáció – mondta a Népiújságnak Vincze Loránt.

A képviselő kifejtette, az orosz-ukrán háború miatt előállt helyzetet követően a gabonaexport-zárlat feloldásának célja az volt, hogy Ukrajnából minél előbb minél több gabona jusson Észak-Afrikába, hogy ott értékesítsék, és ezáltal a háború sújtotta Ukrajna jövedelemhez jusson. Mint ismeretes, az oroszok elzárták a tengeri utat, ezért alternatív megoldásként a szárazföldön szállították a terményt, és természetesen, hogy az olcsóbb gabonára „lecsaptak” a kereskedők, hiszen ez jobb ár volt. Azzal már kevésbé törődtek, hogy a vámtan és ellenőrzés nélkül az unióba jutott gabonának kétes a minősége, ugyanis valószínű, hogy olyan növényvédő szerrel kezelték, ami az unióban tiltott. Vincze Loránt szerint az ügyre a legjobb megoldást a védővám visszaállítása jelentené, ezt azonban politikailag kell felvállalnia az uniós tagállamainak. Illetve úgy kialakítani az ukrán gabonaexport útvonalát, hogy ne tudják eladni az uniós területén a termést. Nemrég Törökország közvetítésével az oroszok feloldották a fekete-tengeri útvonalra kivetett gabonazárlatot, így elméletileg kevesebb gabona érkezik majd szárazföldön az EU-ba. Ami a kompenzációt illeti, Vincze Loránt kijelentette: Romániának, a mezőgazdasági minisztériumnak kell „sarkára állnia” ahhoz, hogy a gazdák megkapják a megfelelő kompenzációt.

Sajtóközlemény

29.03.2023

Aláírták „A regionális ivóvíz- és szennyvíz-infrastruktúra fejlesztése Maros megyében, a 2014-2020 közötti időszakban a Marosludas-Mezőgerebenes térségben, Marosludason, Mezőszengyelen, Mezőtőháton, Mezőzáhon, Mezőgerebenesen, Mezősályiban, Mezőméhesen” projekt kivitelezési szerződését

A marosvásárhelyi AQUASERV RT. - mint „A Maros megyei ivóvíz- és szennyvíz-infrastruktúra fejlesztésére irányuló regionális projekt a 2014-2020 közötti időszakban Marosludason és a Dél-Mezőség zónában - fővezeték Marosludas-Mezőgerebenes térségben”, SMIS kód 2014+157915, a Nagy infrastruktúra operatív program 2014-2020, 3. prioritási tengely - Környezeti infrastruktúra fejlesztése hatékony erőforrás-gazdálkodás feltételei mellett, specifikus cél (OS) 3.2. projekt kedvezményezettje, a települési szennyvíz összegyűjtése és tisztítása, valamint a lakosság ivóvízzel való ellátásának javítása érdekében 2023. március 29-én közli, hogy aláírták az alábbi munkák elvégzésére vonatkozó szerződést:

Kivitelezési szerződés „A regionális ivóvíz- és szennyvíz-infrastruktúra fejlesztése Maros megyében, a 2014-2020 közötti időszakban - Marosludas-Mezőgerebenes térségben, Marosludason, Mezőszengyelen, Mezőtőháton, Mezőzáhon, Mezőgerebenesen, Mezősályiban, Mezőméhesen” című projekt keretében.

- A munka megnevezése: MS-LG-CL-R02 Marosludas és a Dél-Mezőség térsége - addukciós vezeték, Marosludas - Mezőgerebenes.
- Vállalkozó: Aquaserv Rt.
- A kivitelezési szerződés értéke: 31.777.753,46 lej, héa nélkül.

A munkák kivitelezési ideje a szerződés aláírásától számított 9 hónap, 36 hónap garancia idővel.

A szerződésen belül a következő munkák elvégzésére kerül sor:

- A fővezeték teljes hossza 32.328 m lesz, és hét önkormányzatot érint;
- Három szivattyútelep Marosludason, Mezőméhesen és Mezősályiban.

Közvetlen kedvezményezettek: a 7 önkormányzathoz tartozó 12 település 9000 lakosa, akik a beruházás révén először kapcsolódnak minőségi, biztonságos forrásból származó közművesített ivóvízellátó rendszerhez.

A munkálatok befejezésével teljesülnek az európai direktívák (98/83/EK) és a szennyvízkezelés (91/271/EGK) nyomán emberi fogyasztásra szánt víz minőségére vonatkozó célkitűzések, továbbá a közművek megfelelnek a környezetvédelmi követelményeknek, valamint a Románia által a csatlakozási szerződésben vállalt kötelezettségeknek.

A szerződést a nyertes cég képviselője és az AQUASERV RT. vezérigazgatója, Sipos Levente írta alá.

A projekt a kohéziós alapból, a Nagy infrastruktúra operatív programon keresztül társfinanszírozott

SMART ELECTRIC BUS

Hosszúság / Lungime: 12 m
Szélesség / Lățime: 2,55 m
Hatótávolság / Autonomie: <100km

**Tudtad-e? A vadiúj
Solaris buszokat
használva mérsékeled
a forgalmi dugókat.**

Primăria Municipiului
Târgu Mureș
Marosvásárhely
Pölgdmesteri Hivatala

Az AQUASERV RT.

szászrégeni fiókegysége tájékoztatja a fogyasztókat, hogy az ivóvízhálózaton végzendő munkálatok, valamint az Apalinei utcai szivattyúállomáson a szívó- és nyomócsövek főjavítása miatt **2023.03.30-án, csütörtökön 8–22 óra között** (becslés) a szolgáltatás szünetel az alábbi zónákban:

- Szászrégenben az Apalinei 93A – a végéig, Molidului, Ioan Marinovici, Ghețarului, Gorunului, Grăului, Florilor, Cooperatorilor, Semănătorilor, Mioriței, Castelului, Cimitirului, Margaretor, Șoimilor, Căprioarei, Mimozelor, Pavatorilor, Crinului, Grădinarilor, Mihai Viteazu (a Crinului utcai útkeresztezédestől), Rudolf Regeny, Viilor, Pometului, Bartók Béla, Vasile L. Pop, Prunului, Spicului, Narciselor, Mărului, Ghiocelului, Vișinilor, Dealul Cocoșilor, Dealulu Brezii, Beng utcákban.

- Vajdaszentivány, Tekeújfalu, Bátos, Faragó, Beresztelke községekben.

Felhívjuk fogyasztóink figyelmét, hogy a szolgáltatás helyreállítását követően a vízcsapból a szomszédos utcákban is zavaros víz fog folyni, a vezetékbeli kimosódó lerakódások miatt. Azt tanácsoljuk, hogy ameddig letisztul, csak háztartási célra használják a vizet. Elnézésüket kérjük a kellemetlenségért. Köszönjük megértésüket.

Az AQUASERV RT. szászrégeni fiókegysége

Közlemény

a szászrégeni Ioan Bojor Műszaki Középiskolában található üzlethelyiség – kioszk – nyilvános árverés útján történő bérbeadásáról (Râului utca 16. szám)

a) **A bérbeadó neve és címe:** Szászrégen önkormányzata, székhelye: Szászrégen, Petru Maior tér 41. szám, Maros megye, adószám: 3675258, postai irányítószám: 545300, telefon/fax: 0265-511-112, 0265-512-542, e-mail: office@primariareghin.ro.

b) **A bérbeadás tárgya és időtartama:** A pályázat tárgya a szászrégeni Ioan Bojor Műszaki Középiskolában (Râului utca 16. szám) a 9,64 m² alapterületű kioszk bérbeadása (telekkönyvszám 54934/Szászrégen, kataszterszám 54934 – C10, Szászrégen közterületéhez tartozik). A helyiségben a diákoknak engedélyezett élelmiszereket fognak árusítani, a 2023.02.23-i 40. számú helyi tanácsi határozat alapján; jogalap: 57/2019.03.07. sürgősségi kormányrendelet, 332-333. cikkely.

A bérleti szerződés időtartama két év, a felek egyetértésével, kiegészítő okirattal meghosszabbítható.

c) **A dokumentáció átvételének helye:** szászrégeni városháza, 24-es iroda, köz- és magánterület-kezelési osztály, hétfőn, kedden és csütörtökön 8:30-16:00, szerdán 8:30-18:30, pénteken 8:30-13:30 óra között. A dokumentáció az iktatóban írásbeli kérelem benyújtása és 30 lej befizetése alapján igényelhető.

A részvételi garancia 794 lej, amely a 24-es irodában kiállított befizetési bizonylat alapján fizethető be az intézmény pénztárában vagy fizetési megbízással Szászrégen önkormányzatának a helyi Kincstárban nyitott RO68TREZ4775006XXX000106 számú számlájára, a fizetés tárgya: „Részvételi garancia a kereskedelmi helyiség – kioszk – bérletére kiírt nyilvános pályázatra, ami a Ioan Bojor Műszaki Középiskolában található – Szászrégen, Râului utca 16. szám, Maros megye.”

d) **A pontosításkérés határideje:** 2023.04.10, 15:00 óra

e) **Az ajánlatok benyújtásának határideje és helye:** 2023.04.19., 11:00 óra, szászrégeni városháza, közönségtájékoztatási iroda (iktató). Az ajánlatokat egy példányban, két lezárt borítékban kell benyújtani, egy külső és egy belső borítékban.

f) **Az ajánlatok felbontásának helye és időpontja:** szászrégeni városháza, gyűlésterem – emelet, 2023.04.19., 12.00 óra.

g) **A jogviták rendezésére illetékes intézmény neve, címe, fax- és e-mai-címe:** Marosvásárhelyi Törvényszék, a közigazgatási peres ügyek osztálya, 1918. December 1. út 250–254. sz., telefon: 0265-260-323, fax: 0265-267-856, e-mail: tr-mures-reg@jus.ro

h) **Jelen közlemény elküldésének időpontja** az illetékes intézményeknek megjelentetés végett: 2023.03.27.

A Mureș Insolveny SPRL – Marosvásárhely, Ghe. Avramescu u. 4. szám –, az újrászerveződő adós Foraj Sonde Rt. csődbiztosra nyilvános árverést szervez az alábbi javak eladására:

1) egyenként:

- Mercedes Sprinter hasznójármű, MS-49-SFG, kikiáltási ára: 7.500 lej + héa;
- Mercedes Sprinter hasznójármű, MS-50-SFG, kikiáltási ára: 7.500 lej + héa.

2) egy tömbben:

- három szállítóeszköz. Kikiáltási ár 71.699 lej + héa;
- két személygépkocsi. Kikiáltási ár 141.000 lej + héa.

A javak teljes listája megtalálható a www.licitatii-insolventa.ro, www.smdamures.ro weboldalon, illetve a csődbiztos székhelyén. A nyilvános árverésre **április 6-án 13 órától** kerül sor a csődbiztos székházában, és hetente megismétlik péntekenként 13 órakor, április 21-étől, az értékesítésig. Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és jogi személyek, akik/amelyek kifizetik a kikiáltási ár 10%-át képező garanciát, a részvételi díjat, és megvásárolják a feladatfüzetet 24 órával az árverés kezdete előtt.

Bővebb felvilágosítás

a csődbiztos 0265/269-700, 0745-146-096 telefonszámán.